

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 26. oktober 2012

Sagsnr.: 17520

Dok.nr.: 451389

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i brev af 3. oktober stillet følgende spørgsmål nr.1(Alm. del) som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jan E. Jørgensen (V).

Spørgsmål 1:

”Vil ministeren fremsende en oversigt over samtlige de produktnavne, som Fødevarestyrelsen de seneste 5 år har vurderet værende i strid med reglerne om vildledning i anprisningsforordningen anført med baggrunden for de enkelte forbud?”

Svar:

Jeg forstår spørgsmålet således, at det vedrører de produktnavne, som Fødevarestyrelsen på baggrund af reglerne om ernærings- og sundhedsanprisninger i anprisningsforordningen har sanktioneret over for.

Jeg har på denne baggrund bedt Fødevarestyrelsen om at udarbejde en oversigt over de afgørelser, hvori der sanktioneres for brug af produktnavne, som er i strid med anprisningsforordningens regler om ernærings- og sundhedsanprisninger.

Fødevarestyrelsen har oplyst følgende, som jeg henholder mig til:

”Fødevarestyrelsen har foretaget en søgning i sagsstyringssystemet, og af nedenstående oversigt fremgår de produktnavne, som Fødevarestyrelsen har sanktioneret i henhold til anprisningsforordningen:

”Detox” (the)

Den 24. april 2009 forbød Fødevarestyrelsen, med henvisning til anprisningsforordningens artikel 3, stk. 1, litra a og artikel 10, stk. 3, en virksomhed at anvende ordet ”Detox” i et produktnavn på en the. Fødevarestyrelsen vurderede, at et produktnavn med ordet ”Detox” giver forbrugeren en forventning om, at produktet har en afgiftende, udrensende eller lignende virkning. Fødevarestyrelsen vurderede, at det ikke var nærmere specificeret, hvad den udrensende effekt skulle bestå i, og at der ikke i øvrigt var dokumentation for en sådan påstand om, at den pågældende fødevarer skulle have en udrensende effekt på kroppen.

Den 10. juni 2010 fastholdt Sekretariatet for Fødevarer- og Veterinærklager (Nu: Fødevarerministeriets Klagecenter) Fødevarestyrelsens forbud.

”Detox” (kosttilskud)

Den 25. maj 2010 indskærpede Fødevarestyrelsen over for en virksomhed, at produktnavnet ”Detox” henviser til en fødevarers uspecifikke gavnlige virkninger for et godt almenhelbred og velvære, og at navnet derfor skal ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning, jf. anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3, og at en sådan anprisning skal være dokumenteret ved almindelig videnskabelig evidens, jf. anprisningsforordningens artikel 5, stk. 1 og artikel 6.

Fødevarestyrelsen begrundede afgørelsen med, at navnet ”Detox” af forbrugeren kan opfattes som en henvisning til ”afgiftning” af kroppen. Virksomheden havde anmeldt produktet med angivelse af, at det ”styrker kroppens selvudrensende effekt”, men virksomheden kunne ikke over for Fødevarestyrelsen dokumentere, at produktet havde en udrensende effekt.

**”Fordøjelsesthe”, ”Bedre-form the”, ”Halsens ven the”, ”Klar hals-the”,
”Klimakterieth”, ”Mavestyrkende the”, ”Mave-komfort-the” og ”Styrke-the”
(urtetheer)**

Den 9. april 2010 forbød Fødevarestyrelsen en virksomhed at anvende ovenstående produktnavne på en serie af urtetheer. Fødevarestyrelsen vurderede, at disse produktnavne indeholdt uspecifikke sundhedsanprisninger i henhold til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3. Der blev i afgørelsen lagt vægt på, at produktnavnene var egnede til at give forbrugeren en forventning om en gavnlig effekt ved indtagelse af produktet, men at det ikke fremgik, hvordan produkterne var gavnlige. De uspecifikke sundhedsanprisninger var således ikke ledsaget af specifikke sundhedsanprisninger.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager fastholdt den 30. november 2010 Fødevarestyrelsens forbud. På virksomhedens anmodning genoptog Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager afgørelsen af 30. november 2010. Den 14. april 2011 fastholdt Fødevareministeriets Klagecenter afgørelsen, idet produktnavnene ikke var omfattet af overgangsbestemmelsen i anprisningsforordningens artikel 28, stk. 2.

”Wellness” (the)

Den 7. juli 2009 påbød Fødevarestyrelsen en virksomhed at ophøre med at anvende ordet ”Wellness” som en del af et produktnavn. Fødevarestyrelsen vurderede, at ”Wellness” var en uspecifik sundhedsanprisning i henhold til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3, og konstaterede, at anprisningen ikke var ledsaget af en beslægtet specifik sundhedsanprisning.

Den af 14. december 2009 fastholdt Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager Fødevarestyrelsens afgørelse. Det blev lagt til grund, at ”Wellness” er en sundhedsanprisning omfattet af anprisningsforordningens bestemmelser, idet begrebet giver indtryk af, at produktet har en psykologisk indvirkning på forbrugernes velbefindende. Sekretariatet anførte, at det ikke har betydning, om produktet faktisk har en fysisk sundhedsrelateret effekt, da også den psykologiske effekt er omfattet.

Produktnavnet indeholdt derfor en uspecifik sundhedsanprisning, som er omfattet af artikel 10, stk. 3.

”Kilotrim” og ”Godt for hjerte-kredsløb” (kosttilskud)

Den 2. marts 2009 forbød Fødevarestyrelsen med henvisning til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3 en virksomhed at anvende to produktnavne indeholdende henholdsvis ordet ”Kilotrim” og betegnelsen ”Godt for hjerte-kredsløb”. De blev anset for at være uspecifikke sundhedsanpriser.

Fødevarestyrelsen vurderede, at ordet ”Kilotrim” henviser til en slankende effekt, jf. anprisningsforordningens artikel 13, stk. 1, litra c, men at virksomheden ikke kunne dokumentere, at der var blevet ansøgt om godkendelse af anprisningen, hvorfor anprisningen ikke var lovlig at anvende. Fødevarestyrelsen vurderede endvidere, at betegnelsen ”Godt for hjerte-kredsløb” henviste til forskellige sundhedsmæssige egenskaber, og at der heller ikke for denne anprisning var ansøgt om godkendelse i henhold til anprisningsforordningens regler.

”Pre Workout (Lav GI = 29,5)” (smoothie), ”Post-workout (Høj GI = 65,5)” (smoothie), ”Immunity heat” (smoothie), ”Hjertesund Salat”, ”Hjernesund Salat”.

Den 3. september 2012 påbød Fødevarestyrelsen en virksomhed at ændre markedsføringen af en række produkter med ovennævnte produktnavne.

Fødevarestyrelsen anførte i den forbindelse, at produktnavnene Pre Workout (Lav GI = 29,5)” og ”Post-workout (Høj GI = 65,5)” udgjorde uspecifikke sundhedsanpriser jf. anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3, idet en angivelse af GI (glycemisk indeks) angiver, hvorledes en fødevarer påvirker kroppen/sundheden.

Produktnavnet ”Immunity heat” blev anset for at være en uspecifik sundhedsanprisning i strid med anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3, idet den indeholder en angivelse af, at drikken har en indvirkning på kroppens immunsystem, men ikke nærmere hvilken funktion.

Det blev endvidere vurderet, at produktnavnene ”Hjernesund” og ”Hjertesund” indikerer, at fødevarer har en positiv indvirkning på hhv. hjernen og hjertet, men ikke nærmere hvilke funktioner, hvilket blev anset for at være i strid med anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3.

”Super Antioxidant” (kosttilskud)

Den 10. februar 2012 påbød Fødevarestyrelsen med henvisning til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3 en virksomhed at ændre markedsføringen af et produkt ved navn ”Super Antioxidant”. Fødevarestyrelsen vurderede, at der var tale om en uspecifik sundhedsanprisning, idet navnet henviste til generelle, uspecifikke gavnlige virkninger, som fødevarer har for et godt alment helbred og velvære, og at en sådan anprisning kun må anvendes, hvis den ledsages af en beslægtet specifik sundhedsanprisning.

”Stress down”, ” Strong bones”, ”Hangover heaven”, ”Immunity” og “Fibre active” (juicer)

Den 9. februar 2012 påbød Fødevarestyrelsen med henvisning til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3 en virksomhed at ændre markedsføringen af en række produkter med ovennævnte produktnavne.

For så vidt angår produktnavnene ”Stress down”, ” Strong bones”, ”Hangover heaven” og ”Immunity” vurderede Fødevarestyrelsen, at der var tale om uspecifikke sundhedsanpriser i strid med anprisningsforordningens artikel 10, stk.3, idet de henviser til uspecifikke gavnlige sundhedsmæssige virkninger ved produkterne.

Fødevarestyrelsen trak den 15. februar 2012 afgørelsen af 9. februar 2012 tilbage til fornyet overvejelse og partshøring af virksomheden for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et eller flere af produktnavnene var registrerede varemærker, og derfor kunne være omfattet af overgangsbestemmelserne i anprisningsforordningens artikel 28, stk. 2, og dermed lovligt ville kunne markedsføres frem til januar 2022.

Den 14. maj 2012 foretog Fødevarestyrelsen en samlet vurdering af alle produktnavne tilhørende virksomheden. Her fandt Fødevarestyrelsen ikke grundlag for at påbyde ændret markedsføring af produkterne ”Stress down” og ”Hangover heaven”. Det var i den forbindelse Fødevarestyrelsens vurdering, at produktnavnene i den aktuelle kontekst, som de blev markedsført i, ikke var omfattet af anprisningsforordningens regler om ernærings- og sundhedsanpriser. Fødevarestyrelsen påbød derimod

virksomheden at ændre markedsføringen af produkterne ”Strong Bones” og ”Immunity” med henvisning til, at disse produktnavne indeholdt uspecifikke sundhedsanprisninger, jf. anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3, som skal være ledsaget af godkendte specifikke anprisninger. Fødevarestyrelsen begrundede påbuddet for produktnavnet ”Strong Bones” med, at navnet indikerer, at produktet har en virkning på knoglerne, og for produktnavnet ”Immunity” blev det anført, at det indikeres, at produktet har en indvirkning på immunforsvaret.

Virksomheden havde ikke dokumenteret, at produktnavnene ”Strong Bones” og ”Immunity” var omfattet af overgangsbestemmelsen i anprisningsforordningens artikel 28, stk. 2.

Fødevarestyrelsen påbød i samme afgørelse endvidere virksomheden at ændre markedsføringen af produktnavnet ”Fibre active”, idet produktnavnet har samme mening for forbrugeren som ”fibrerkilde”, og derved udgør en ernæringsanprisning, da navnet indikerer eller antyder, at fødevareren har særlige gavnlige ernæringsmæssige egenskaber. Påbuddet blev givet med henvisning til anprisningsforordningens artikel 8, stk. 1, ifølge hvilken det kun er tilladt at anvende de ernæringsanprisninger, der er angivet i anprisningsforordningens bilag. Indholdet i produktet ”Fibre Active” levede ikke op til kriterierne for anvendelse i bilaget, hvorfor denne ernæringsanprisning ikke lovligt kunne anvendes.

I juli 2012 fremkom virksomheden herefter med supplerende oplysninger i sagen, hvilket førte til, at Fødevarestyrelsen, den af 14. september 2012, fastholdt den del af påbuddet af 14. maj 2012, som angik produktnavnet ”Fibre Active”, idet det var styrelsens vurdering, at produktets indhold af fibre fortsat ikke levede op til kriterierne i anprisningsforordningens bilag. For så vidt angik produktnavnet ”Immunity” fremlagde virksomheden dokumentation for, at navnet fandtes forud for 1. januar 2005, hvorfor det var omfattet af overgangsbestemmelserne i anprisningsforordningens artikel 28, stk. 2. Fødevarestyrelsen lod herefter den del af påbuddet, som vedrørte produktnavnet ”Immunity” bortfalde.

Virksomheden har påklaget Fødevarestyrelsens afgørelse til Fødevarerministeriets Klagecenter, som endnu ikke har truffet afgørelse i sagen.

”Powerfruit” (yoghurt)

Den 23. november 2011 indskærpede Fødevarestyrelsen over for en virksomhed, at det kun er tilladt at anvende de ernæringsanprisninger, der er opført på anprisningsforordningens bilag. Fødevarestyrelsen anførte i den forbindelse, at anprisningen ”power” ikke kan sidestilles med ernæringsanprisningen ”højt indhold af [navn på vitamin] og/eller [navn på mineral]”.

Den 16. oktober 2012 ophævede Fødevareministeriets Klagecenter Fødevarestyrelsens afgørelse. Klagecenteret anførte, at betegnelsen ”Powerfruit” ikke er en ernæringsanprisning, og at Fødevarestyrelsens indskærpelse af, at betingelserne for ernæringsanprisninger i anprisningsforordningens bilag skal overholdes, derfor ophæves. Klagecenteret har ikke taget stilling til om ”Powerfruit” betragtes som en uspecifik sundhedsanprisning.

”Witamin Well” (vitamindrik)

Den 20. januar 2012 påbød Fødevarestyrelsen med henvisning til anprisningsforordningens artikel 10, stk. 3 en virksomhed at ommærke et produkt mærket med produktnavnet ”Witamin Well”. Fødevarestyrelsen vurderede, at der var tale om en uspecifik sundhedsanprisning, som ikke var ledsaget af en beslægtet specifik anprisning.”

Mette Gjerskov

/Frederikke Thyne